

АНАЛИЗ

НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОРГАНИЗИРАНИТЕ ДЕТСКИ И УЧЕНИЧЕСКИ КОНТИНГЕНТИ В ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

Съгласно разпоредбите на Наредба №3 за здравните кабинети в детските заведения и училища от 27 април 2000г. на Министерството на здравеопазването (обн. ДВ.бр. 38 от 9 май 2000г., изм. ДВ бр. 83 от 10 октомври 2000г.), медицинските специалисти от здравните кабинети на детските заведения и училищата обобщават получените от личните лекари талони и изготвят анализ на здравословното състояние на обслужваните от тях деца и ученици. Според Наредбата обобщената информация се изпраща в отдел „Държавен здравен контрол“ на Регионална здравна инспекция Сливен до края на месец март за всяка календарна година.

Медицинското обслужване на децата и учениците в община Нова Загора се осъществява от медицински специалисти, като в някои обекти едно медицинско лице обслужва няколко здравни кабинета по предварително изготвен график.

Схемите за анализ на здравословното състояние на деца и ученици за 2023/2024г. на медицинските специалисти, обслужващи организираните детски контингенти, в община Нова Загора са изготвени и получени съгласно разпоредбите на Наредбата.

ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА ОТ 1 ДО 6 ГОДИНИ

След обобщаване данните от получените отчети, изготвени от медицинските специалисти се установи, че за учебната 2023/2024 година 989 деца в общината посещават детски заведения. Разпределени са в 53 групи. С профилактичен преглед са обхванати 811 деца, т. е 82,02% от всички посещаващи.

В яслена възраст са обхванати 137 деца, което е 83,03% от всички посещаващи детски заведения на тази възраст.

Във възрастта 4-6 години обхванатите с профилактичен преглед деца са 674 , т.е. 81,79%.

С профилактичен преглед са открити 40 заболявания и аномалии – което представлява 4,93% от всички прегледани в тази възраст. Най-голям дял се пада на регистрираните случаи на астма - 20; три случая са отбелязани на специфично забавяне в развитието и по два за смущения в зрението и вродени аномалии.

През учебната 2023/2024 година на диспансерно наблюдение са заведени 39 деца, което е 4,81% от всички прегледани.

Според Наредба №3 едно от задълженията на медицинския специалист е да участва съвместно с педагога при определяне на индивидуалната оценка на физическата дееспособност – 898 деца са покрили съответните норми, което е 90,8% от всички деца, посещаващи детски заведения.

Броят на децата, на които е измерен ръст е 856 (86,55%). В първа група са 802 деца, т.е. 93,69% от измерените. Процентът деца, които попадат в групата на разширената норма е 5,49%. В III група извън нормата са отбелязани 7 деца, които са под норма.

Броят на децата, на които е измерена телесна маса е 845 (85,44%). С нормално телесно тегло са 809 деца, т.е. 95,73%. Децата, във II група - разширена норма са 31,

което е 3,67% от всички претеглени. В трета група, извън норма има отбелязани 5 деца, като 4 са под норма и 1 над норма.

ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

На годишен профилактичен преглед подлежат 3044 ученици, обучавани в 174 паралелки. Според получените талони, въз основа на които медицинските специалисти са изготвили анализа, са обхванати 2193 ученика, което е 72,04% от посещаващите учебните заведения. Останалите 27,96% не са представили талони и за тях медицинският специалист няма информация за здравословното им състояние.

При профилактичните прегледи за учебната 2023/2024 година са регистрирани 245 заболявания и аномалии, което е 11,17% от всички прегледани ученици. Тази учебна година най-голям е броят на учениците със смущения в зрението – 51 и с астма - 47 случая. Отбелязани 35 случая на затлъстяване, 27 на нарушения на рефракцията и акомодацията, 21 на специфично забавяне в развитието, по 8 случая на детска церебрална парализа и алергичен ринит, 7 на диабет и др.

Данните за откритите заболявания при профилактичните прегледи дават възможност да се направи анализ на здравословното състояние на учениците в първи, седми и десети клас. Изборът на тези три възрастови групи е свързан с факта, че това са преходни периоди на развитие при подрастващите.

Първокласниците, представили талони от личните си лекари за проведен профилактичен преглед са 237 (76,70%). Диагностицирани са 26 заболявания, като най-много са случаите на астма- 9; 4 на специфично забавяне в развитието; 3 детска церебрална парализа; 2 случая на смущения в зрението и по един за хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации, слепота и намалено зрение, диабет, затлъстяване, болести на кръвта и кръвотворните органи.

От седмокласниците, представили талони за проведен профилактичен преглед, са 196 ученика, т.е. 74,52%. Регистрирани са 24 заболявания и аномалии. Най-много са учениците със смущения в зрението – 9; следват тези със затлъстяване и нарушения на рефракцията и акомодацията по 5 случая. Отбелязани са по един случай на специфично забавяне в развитието, алергичен ринит, хроничен бронхит, астма, вродени аномалии в т.ч. на сърдечно съдовата система.

От 254 десетокласници, представили талони са 183 (72,05%). При тях са регистрирани общо 22 заболявания, като най-много са случаите на смущения в зрението – 10, пет със специфично забавяне в развитието. Два случая има отбелязани за затлъстяване и нарушения на рефракцията и акомодацията. По един са случаите на плоско стъпало, придобито; гръбначни изкривявания и вродени аномалии.

На диспансерно наблюдение за учебната 2023/2024 година се водят 172 ученика, което е 7,84% от всички обхванати с профилактичен преглед, като 118 са във възрастта 7-14 години, и 54 от 14 до 18 години. Най-много са диспансеризирани с неалергична астма-72. След тях са астма с преобладаващ алергичен компонент и намаление зрението на двете очи – по 14 случая.

Следват – 9 на епилепсия, 8 инсулинозависим диабет без усложнения, сезонни алергични ринити и др.-

През учебната 2023/2024 година при изследване на физическата активност 3021 ученика са получили оценка над 3, което е 99,24%. Освободени от часовете по физическо възпитание са 23 ученика (0,76%) – това са ученици с хронични заболявания, които са представили протоколи от ЛКК с мнение за освобождаването им от тези часове. Включените ученици в групи по лечебна физкултура са 30.

Броят на учениците, на които е измерен ръст е общо 2295 (75,39%). Най-голям е броят на момчетата и момичетата, които са в норма – 1903 (82,92%). Броят на учениците, които попадат в групата на разширената норма е 261 (11,37%); извън норма са отбелязани 131 ученика (5,72%), като 11 са под норма и 120 над норма.

Броят на учениците, на които е измерена телесна маса е 2414 (79,30%). С нормално телесно тегло са 2010 (83,26%) от измерените учениците, а в разширена норма са 267 (11,06%). В трета извън нормата група попадат 137 ученика(5,68%). - под норма 8 и над норма 129 ученика.

ИЗВОДИ:

1. През учебната 2023/2024 година, според представената информация от медицинските специалисти, посещаващите детски и учебни заведения в Община Нова Загора са 4033. С профилактичен преглед са обхванати 3004 или 74,48% от децата и учениците до 18 годишна възраст.

2. Не е постигнат пълен обхват на профилактичните прегледи., запазва се на ниво предходната учебна година.

3. При децата до 6 годишна възраст процентът на обхват с профилактичен преглед е 82,02%, при 80,58%, за предходната година. Година. При учениците процентът на обхват за 2023г. е 72,04, за 2022г. е бил 73,14%.

4. Най – голям е броят на заболяванията от астма, смущения в зрението, затлъстяване. Следват: нарушения на рефракцията и акомодацията, вродени аномалии, в т. ч. на сърдечно съдовата система, специфично забавяне в развитието, детска церебрална парализа, алергичен ринит, диабет.

5. Общият брой на децата, покрили нормите за физическа дееспособност е 898, което е 90,8% , а при учениците 99,24%. от посещаващите учебни заведения в община Нова Загора.

ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ:

1. Медицинските специалисти от здравните кабинети в детските градини и училищата активно да информират родителите и учениците за необходимостта от предоставяне на информация за проведените им профилактични преглед и да повишат възискателността си за предоставяне в срок на талоните от тези прегледи.

2. Медицинските специалисти от здравните кабинети чрез ръководството на детското/учебно заведение да запознават родителите с резултатите от здравословното състояние на децата/учениците с цел предприемане на мерки от тяхна страна за здравословно хранене, повишаване на двигателната активност и борба с вредните навици.

3. В плановете за здравно-образователната дейност на медицинските специалисти в детските и учебните заведения да бъдат включени беседи на теми свързани с профилактика на затлъстяването, за здравословното хранене, за намаляване на рисковите поведенчески фактори – тютюнопушене, употреба на алкохол, за подобряване на двигателната активност, за опазване на околната среда и други.

4. Медицинските специалисти от здравните кабинети да подпомагат директорите относно спазване изискванията на Наредба №2от 07 март 2013г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и

1	2	
E 03.1	Вроден хипотиреоидизъм	1
F 84	Генерализирани раст. в развитието детски аутизъм	6
F 98	Др. поведенчески и емоционални разстройства	1
H 54.2	Намаление на зрението на двете очи	2
H 90	Глухота	1
J 45.0	Астма	13
J 45.1	Неалергична астма	9
M 08.0	Юношески ревматоиден артрит	1
N 11	Хроничен нефрит	1
Q 21.1	Междукамерен септален дефект	1
Q 21.0	Междукамерен септален дефект	1
Q 23.0	Вродена стеноза на аортната клапа.	1
Q 91.0	Синдром на Даун	1
	Общо диспансерни деца	39

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода септември - декември, отразен в личните им профилактични карти

Заболявания и аномалии	Шифър	Брой деца всичко	В това число	
			0-3г.	4-6г.
а	6	1	2	3
Общ брой деца	0	989	165	824
Общо прегледани деца	01	811	137	674
Туберкулоза (A15-A19)	02			
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	03			
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	04			
Захарна болест (диабет) (E10)	05			
Затлъстяване (E65-E68)	06	3	1	2
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	07			
Неврози (F40-F48)	08			
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	09			
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	6	2	4
Олигофрения (F70-F79)	11			
Детска церебрална парализа (G80)	12			
Епилепсия (G40)	13			
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14			
Смущения в зрението (H53)	15	2		2
Слепота и намалено зрение (H54)	16			
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17			
в т.ч. Глухота (H90)	18	1		1
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19			
Хипертонична болест (I10-I15)	20			
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21			
Алергичен ринит (J30)	22			
Пневмония (J12-J18)	23			
Хроничен бронхит (J41-J44)	24			
Астма (J45)	25	20		20
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26			
Гастрит и дуоденит (K29)	27			
Абдоминална херния (K40-K46)	28			

Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	23	11	3	3	6
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище	30	2	2	17	9

Диспансерно наблюдение

МКБ 10 код	Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	Брой диспансерни ученици			
		7-14 г.		14-18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
	1	2			
C 71.0	Злокачествено новообразувание на главния мозък	1	1		
C 95.9	Лефкемия		1	1	
D 50.0	Желязонеодоимъчна анемия, от хр. загуба на кръв				2
D 50.9	Желязонеодоимъчна анемия, неуточнена	1			
D 56.1-9	Таласемия		2	1	
D 56.1-9	Тромбоцитопения, неуточнена		1		
E 04.0	Нетоксична дифузна гуша	1			3
E 06.3	Тиреоидит на Хашимото			1	
E 07.1	Дисхормонална гуша		1		1
E 10.4	Инсулинозависим диабет, с неврологични усложнения	1		2	1
E 10.9	Инсулинозависим диабет, без усложнения		1		
F 84	Генерализирани разст. в развитието детски аутизъм	4	1	2	
G 40.0-40.8	Епилепсия	4	1	3	1
G 80.0-80.8	Детска церебрална парализа	6	2		
G 91.0.	Хидроцефалия		1		
H 54.2	Намаление на зрението на двете очи	4	2	4	4
I 10	Есенциална /първична/ хипертония			2	
I 34.0	Митрална (клапна) инсуфициенция				1
J 30.2	Други сезонни алергични ринити		2	1	1
J 41.0	Обикновен хроничен бронхит	1			
J 45.0	Астма с преобладаващ алергичен компонент	10	4		
J 45.1	Неалергична астма	31	23	10	8

(J35)					
Алергичен ринит (J30)	22	8		1	
Пневмония (J12-J18)	23				
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	2		1	
Астма (J45)	25	47	9	1	
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26				
Гастрит и дуоденит (K29)	27				
Абдоминална херния (K40-K46)	28				
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29				
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30				
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31				
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32				
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33				
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34				
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	3			1
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	3			1
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	4		1	1
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	3			
крипторхизъм (Q53)	39				
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40				
Други	41	7	1		
Открити заболявания - всичко	42	245	26	24	22

Изготвил: Тая Петрова
 Главен експерт отдел „ДЗК“